Nemcsak a forró lehet friss

Diszpécser irányítja a kenyérszállítást

Beszédtéma mostanában Szegeden a kenyér. Nem a minőséget kifogásolják a házi-asszonyok, inkább egy kósza hír terjedése rémítette el őket. Eszerint ezentúl csak száraz kenyeret vehetnek majd a vásárlók, mert... s a hír forrására hivatkoznak, a megyei tanács vb kereskedelmi osztályának lapunkban is közzétett, de úgy látszik, félremagyarázott intézkedési tervére. Való igaz, a kenyárellátás javításán, a már nem értékesíthető száraz kenyér mennyiségének csökkentésén fáradoznak most a kereskedelem vezetői, de ez semmiképp sem okozhatja az üzletekben a friss kenyér hiányát. A megyei intézkedési terv alapján a városi tanács vb kereskedelmi, valamint mezőgazdasági és élelmezési osztálya elkészítette Szeged kenyérellátásának részletes „menetrendjét", s március 8-tól kezdve már az új rendszer szerint kerül az üzletekbe, onnan pedig asztalunkra a Szegedi és a Csongrád megyei Sütőipari Vállalat legfontosabb terméke.

A félreértéseket hamar tisztázhatjuk, ha a még az elmúlt héten is érvényben levő, és a mostani új rendszert összehasonlítjuk. Ha egy üzletben délutánra már elfogyott a reggel szállított kenyér, az üzletvezető az ÉLIKER központjában levő diszpécserszolgálattól telefonon rendelhetett újabb mennyiséget. A diszpécser összegyűjtötte nyolc-tíz üzlet rendelését, továbbította ezt a sütőüzemnek, s csak ezután kezdték meg a délután rendelt kenyér kiszállítását. Könnyen kiszámítható, hány óra telt el ezalatt. Sokszor előfordult, hogy a szállítmány épp a záróra előtt érkezett meg, s közben egész délután üres volt az üzlet kenyérpolca. Másnap reggel aztán így fogadta az eladó a vásárlókat: nem friss a kenyerünk. Vagy — kedveskedni akarván — eladta az aznap érkezett frisset, és megmaradt a — sok kicsi sokra megy alapon a kidobásra ítéltetett, több mázsa — tegnapi kenyér.

Március 8-tól kezdve az üzletek közvetlenül a sütőipartól rendelnek tartalékkenyeret. Az üzem diszpécsere indítja a zárt rakodóterű Volán-teherautót, a megrendelés és az áruszállítás közti több óra tehát lerövidül. A sütőüzem a szokásos rendelésen felül hétköznap 15, szombaton 20 mázsa tartalékkenyeret gyárt, s ennek egy része — a kiskereskedelmi partnerek igényeivel összhangban — Favorit, illetve a Dunántúlon már bevált, de Szegeden még kísérleti burgonyás kenyér lesz. A sütőipar egyébként átállt az éjszakai és délelőtt termelésre, hogy közvetlenül a sütés után ne kelljen forró kenyeret szállítaniuk. A forró kenyér ugyanis — rakodás közben és tároláskor — könnyen összenyomódik, „szalonnásodik", minősége leromlik. Nem arról van tehát szó, hogy nem lesz ezután friss kenyér az üzletekben, csak forró kenyeret nem szállíthat az üzem a kiskereskedelmi partnereknek. Ezentúl csak a sütés után négy órával adhatják el a kenyeret.

A diszpécserszolgálatban részt vevő hat kiskereskedelmi vállalat és szövetkezet vezetői az új kenyérszállítási rendszer bevezetése előtt, a boltvezetők értekezletén arra ösztönözték az eladókat, hogy a tartalékkenyér rendelését lehetőleg a reális igényekhez szabják, de az üzlet zárásakor mindig legyen zárókészletük is. Az értékesítés sorrendjének meg kell egyeznie a kenyérszállítás sorrendjével, ezért rendeléseiket kellő időben jelezzék, hogy kenyér nélkül ne maradjon egy-egy üzlet körzete egyetlen órára sem.

A kiskereskedelmi vállalatok anyagilag is érdekeltek abban, hogy az új lehetőséggel csak a szükségletnek megfelelően és csak indokolt esetben éljenek. A diszpécserszolgálat és a Volán teherautóinak költségét ugyanis a rendelt tartalékkenyér arányában kell fizetniük. S ha az üzletvezetők gondosan rendelnek, nem fordulhat elő, hogy másnap reggel a tegnapról megmaradt, nagy mennyiségű kenyeret kell előbb eladniuk.

Az új szállítási és forgalmazási rend tapasztalatait április végén összegezik az érdekeltek, s akkor lehetőség lesz arra is, hogy a mostani intézkedést módosító javaslatokkal tovább javítsák a város jó minőségű, megfelelő választékú, és folyamatos kenyérellátását, s hogy tovább csökkenjen az étkezésre már nem használható, száraz kenyér mennyisége.

P. K.

A város terve: a lakosság terve

Szédül ugyan az ember feje a számok tömegétől, de azért hadd tegyünk hozzá még párat a Szeged új ötéves tervéről szóló pénteki tudósításunk adataihoz. Csak annyit, hogy a negyedik ötéves tervben 15 milliárd forinttal gazdagodott a város, az új tervben pedig 20 milliárd körül számolják, mérik a fejlesztés anyagi lehetőségeit. Igaz, a tanácsülésről „csak" 6 és fél milliárd körüli összegről adtunk számot, de hiszen ugyanott ismertük meg emezt a summát is, s a kettő kiegészíti egymást. Egyazon városban, egyazon cél érdekében költjük el, fektetjük be ugyanis ezt a temérdek pénzt, akár a tanácsi kasszából, akár minisztériumok, főhatóságok, üzemek, intézmények páncélszekrényéből számoljuk majd le. Ez a cél pedig a város lakosságának boldogulása, anyagi, szellemi és erkölcsi épülése, életének és munkájának kényelme, illetve eredményessége.

A várospolitika egy és egész. Ha kényelmesebben dolgozik a szövőnő, könnyebb a háziasszonynak a bevásárlás, gyorsabb és szervezettebb a városi közlekedés, jobb az ellátás a napközben, több figyelem jut az öregekre, szebb iskolában és eredményesebben tanul a gyerek, kevesebbet kell lakásra várni, magasabb a kereset — de hol van vége ennek a sornak? —, szóval ha megterem a munka, a fáradozás értelme, ugyanis együtt kerül mérlegre a gondolkodásban. S mindezt azért fontos most számba venni, mert az ötödik ötéves terv ismerete nagyon hézagos lenne, ha csak a tanács erejét és szándékait írnánk fel a lapra. Hiszen már másnap hányan rákérdeztek, hol van a tervből a Kossuth Lajos sugárút befejezése, meg a beígért nagyáruház? És amit elkezdtünk: a partfal, a szálloda...

Nemcsak a várospolitika egységes — az új ötéves terv is. A húszmilliárdban benne van minden ma kalkulálható anyagi erő és minden elérhető szükséglet kielégítése. Mint városi polgároknak, így, együtt kell mindent kalkulálnunk. Beleszólásunk is éppúgy megvan hozzá, az egészhez, mert a gyárban is terveznek, meg az egyetemen is, a termelési tanácskozáson is beszélhetünk róla, meg a párttaggyűlésen és a tanácstagbeszámolón is, a megvalósítást pedig éppúgy szolgálhatjuk és segíthetjük a gép mellett, mint a tervező asztalnál, a politikai életben vagy a társadalmi munkán.

Mégsem erről akartam én igazában szólni — inkább arról, ami a városi tanács új ötéves tervéről adott tudósításból kimaradt. Az események leírása meg a számok sora és összefüggése fölfalta a hasábokat. Pedig a megfontolások is nagyon érdekesek: miért ez, miért akkor, miért annyiért... Meg ami még kellene... Mindjárt egy generális kérdés: arányos városfejlesztés vajon, hogy Tarjánt és Odesszát építünk? De hiszen hamarosan ugyis másfelé kell nézni. Móraváros, Rókus és Alsóváros is kivívta a törődést. Megért az a belátás, hogy nemcsak a tömeges új építkezések helyén van szükség fejlesztésre. Másutt is kell korszerű üzlet, orvosi rendelő, közlekedés. A belváros újjászületése is fontos. Az Aradi vértanúk tere, az Oskola utca környéke, az egykori bazárok mai helyszíne, a telekbelsőkben épült 1300 lakás példája vajon nem ennek elismerését illusztrálja? Az arányok nem egyetlen tervben, hanem egy tudatos városépítési folyamatban alakulhatnak teljes összhangban. A lakóházfelújítás folytatására öt évre megszavazott 838 millió forint sem kis summa. Ma viszont mégis az a legfontosabb, hogy a rendelkezésre álló pénzből és kapacitással a legtöbb lakást építsük meg. A negyedik ötéves tervben majd negyvenezren költöztek korszerű új otthonba — s ma sem kevesebb a lakásigénylő, mint 1970-ben. A most megszavazott tizenkétezer után sem lesz rövidebb a lista. Ha jól meggondoljuk, pár ötéves tervben még magunk előtt túrjuk ezt a gondot, mert a város lakossága nő, igényei pedig egyre magasabbak. Az ellátásban is így van.

Mi szinte mindig attól indulunk el, ami nincs, amit nem sikerült megvalósítani — s teljesen természetesen, napi megszokottsággal megyünk el teremtett kincseink, értékeink mellett. Az igény könnyen születik a kielégítés ütemességében. Föl is dajkálunk sokat városszerető szándékkal — s most nincs a tervben. Könnyelműség, üres nagyvonalúság volt a fürdőfejlesztés szándéka? Tíz év, tíz medence, így szólt a jelszó, s a közvélemény nagy egyetértéssel fogadta. „Ha most azt kérdeznék tőlem — mondta a tanácselnök —, hogy miből valósítjuk meg ezt az elgondolást, egyszerűen nem tudnék válaszolni. De néggyel azért a közeljövőben már nagyjából elszámolhatunk és a többiről sem mondunk le..." Az erdősítés nagyszerű programját is gyakran számon kérik. Az idén telepítenek 200 hektárt. Ez töredék az eredeti tervhez képest, de Szegednek eddig összesen 270 hektár erdeje volt! Az elhatározások nem nagyzolásból születtek, hanem bölcs városszeretetből, s kár lenne magát a szándékot megcibálni, mert talán lassabb lesz a megvalósulás.

A kultúra, a művelődés erszényét sokan apadni látják, magam is eleget panaszoltam: e célra rendelt intézményei öregek, kopottak, kinőttek. Most már összetorlódnak, halmozódnak a gondok, hiszen a negyedik ötéves tervben sem tudtuk elkölteni a felújításra és a fejlesztésre szánt milliókat — vállalkozó híján. Bizonyára jólesett a művelődés munkásainak az a tanácselnöki beismerés, hogy „a közel tízéves hiány ma a városban egyre halmozódik..., egyrészről városunk szépen fejlődik, másrészt közösségi létesítményeink hiánya és állapota méltatlan Szegedhez..." —, de egyelőre nem sokat tudnak kezdeni azzal a következtetéssel, hogy „a tanácsi szervezet nem képes önállóan megbirkózni ezzel a feladattal". Most is itt van öt évre 206 millió kulturális fejlesztésre, és 105 millió felújításra. Az építőipar a megmondhatója, lesz-e ebből megint maradvány.

A város terve: a lakosság terve. Örömök, gondok egyformán közösek, ezért azt egy pillanatra sem szabad elfelejteni, hogy az a pénz, amelyet mostanában nagy felelősséggel oszt, porcióz öt évre a társadalom, még nincs együtt semmilyen páncélszobában. Biztos fedezete a szocialista ember szorgalma, napi kötelességteljesítése — s ha ez közben izmosodik, a pénz is lehet több. A lakosság tenniakarása, társadalmi munkája az elmúlt öt évben 107 millióval fejelte meg a „kincstári" befektetéseket, de ezt nem is nagyon illik ilyen anyagias mértékkel mérni. Sokkal fontosabb az az érzelem, amely ezt a hozzájárulást kiváltotta: a szocialista városszeretet. Ebben a tükörben azokat a reményeinket is másként látjuk, amelyekkel szemben ma még nincs anyagi fedezet. Ebből az érzésből, ebből a cselekvésből nagyon sok mindenre futja majd az új ötéves tervben is.

Sok panasz fölfakadt ebben a városban az egykori mellőzés miatt. Ha most Szeged két szóban forgó ötéves tervében kutatunk, számok, adatok tömege bizonyítja, hogy a párt és a kormány támogatásával Magyarország településrendszerében Szeged kiemelt helyet foglal el. „Az országos és a helyi célok összhangja testesül meg ebben" — hangzott el a tanácsteremben, hozzátéve, hogy a helyi együttműködés, a megyei párt- és tanácsszervek támogatása is erősíti ezt a jó szelet. Csak annyit említsünk most ennek bizonyságául, hogy megyei beruházásként gazdagodik Szeged 1976—80-ban a KÖJÁL-központtal, a kereskedelmi szakközépiskolával, annak kollégiumával, továbbá egy általános iskolai kollégiummal; a megye támogatása nélkül nem remélhetnénk a szociális otthon, a könyvtár-levéltár felépítését.

Országos szándék, megyei támogatás, helyi erő és akarat van együtt a tervben — legtöbbet mégis nekünk kell hozzáadnunk. Többen is elmondták a tanácsülésen, hogy Szeged új ötéves terve igen feszes. Sokat kell dolgozni, szervezni, küszködni azért, hogy a most számokban fogalmazott elképzelések fokozatosan életünk mindennapjaiban tárgyiasuljanak. Hozzáértés, fegyelem, együttműködés, felelősség és ellenőrzés... — csupa olyan követelmények, amelyek nélkül a valóság megvámolhatja reményeinket. A teljesítés lehetőségei viszont jelen vannak két kezünkben, az értelmünkben és a szívünkben.

SZ. SIMON ISTVÁN

Ásó, virág, fa

A Belváros III. körzeti népfrontbizottság munkájáról

Nincs két éve annak, hogy megszületett az a javaslat, a Belvárosban több népfrontbizottság működjék. Úgy gondolták, a kisebb körzetekben a népfront eredményesebb politikai munkát tud végezni. A gondolat helyes volt, mert a rövid idő is bizonyította a javaslók igazát.

A Belváros III-as népfrontbizottság újraválasztó gyűlésén a vezetőség beszámolója csak másfél éves időt tekintett át, mert a bizottság másfél éve működik. Messzemenő következtetéseket persze nehéz levonni, de ez az idő elegendő volt arra, hogy bebizonyosodjon, eredményes a körzeti népfrontmunka.

Lépéseket tettek annak érdekében, hogy a lakóbizottságokkal szorosabb kapcsolatot alakítsanak ki. Ez azért is lényeges, mert a lakóbizottságok kihasználják azt a lehetőséget, hogy szorosabb együttműködés jöjjön létre a lakók, a népfrontaktivisták és a tanácstagok között. A lakóbizottságok olyan jogokkal rendelkeznek, amelyekkel, ha élnek, még eredményesebben szervezhetik a lakóterület életét és így sok segítséget adhatnak a népfrontnak.

Úgy látszik, ebben a belvárosi körzetben is jó hagyománya kezd kialakulni, a kommunális őrjáratoknak. Ezek alkalmat nyújtanak a tennivalók felmérése — és ezzel éltek is. De a körzeti bizottság azt a lehetőséget sem hagyta ki, hogy megismerjék a lakosság véleményét szűkebb pátriájáról. Természetesen a véleménymondás elképzelhetetlen a helyismeret nélkül. Ezért a körzetben azon fáradoztak, hogy az emberek bepillantást nyerjenek a lakóterületeken működő üzemek életébe. Az összefüggések láttatása azért fontos, mert így könnyebb megnyerni mindenkit a társadalmi munkának.

Az emberek sok mindenről mondtak véleményt. Szóltak a tanácsi ügyintézésről és a másfél év alatt a hiányosságokra is felhívták a figyelmet. De ha kellett, megfogták az ásót, gereblyét és virágot, fát ültettek, vagy egy egész „új területen" a bérházak lépcsőházában festettek, meszeltek.

A körzetben szép példája mutatkozott meg az öregekről való gondoskodásnak. A társadalmi munkások felülvizsgálták 32 családnál, miképp alakul az eltartók és eltartottak viszonya. Ahol beavatkozásra volt szükség, ott erre felhívták a tanács figyelmét. Az óvodák, iskolák napközi otthonainak felvételi bizottságában is szívesen foglaltak helyet a helybeliek. Ez a fajta társadalmi munka újszerű még, de hasznosságáról senkit sem kell meggyőzni.

Az eredményeket sorolva arról is illik szólni: a közös akcióknak nem mindenkit sikerült megnyerni. Ezért a jövő feladatai között szerepel, hogy még több embert vonjanak be a társadalmi munkába.

Összegezve mindent, elmondható, a Belváros III-as körzeti népfrontbizottság jól működik. Eredményeket értek el, s ez azt is jelenti, az újonnan választott vezetőségnek van mire alapoznia.

H. M.

Tűzálló hevederek

Hazai szénbányáinkat a gumiipar maximális biztonsági igényeket kielégítő — például tűzálló és nagyobb szilárdságú — szállítóhevederekkel igyekszik ellátni. Ez utóbbi követelménynek jól megfelel a Szegedi Kenderfonó és Szövőipari Vállalatnál kikísérletezett viszkózselyem hevederanyag. Ennek a szilárdsága kétszeresen haladja meg a hagyományosét: négyzetcentiméterenként kétszáz kilós szakítóerőnek is ellenáll.

Molnar József felvétele

No, nem igazi. Egyiptomból való piramisok kerültek a József Attila sugárútra — nem is igen férne el ott még egy piramismakett sem. A fiatal fákat nevezik így, lombkoronájuk formája után. A villamossíneket határoló zöldsávba ültetik ezeket a Felszabadulás Tsz kertészei, s azért épp ezt a fajtát, hogy a faágak ne nyúljanak majd az úttest és a sínek fölé